

Lampe-hankkeen suositukset

Lasten oikeuksien ensisijaisuuden varmistaminen

- Lapsi- ja perhesosiaalityön palveluihin tulee laatia valtakunnallinen lasten oikeuksien toteutumista vahvistava ohjeistus, jolla taataan lasten oikeuksien ensisijaisuus
- Turvataan aina lapsen tai nuoren oikeus tukeen ja suojeluun sekä osallisuuteen yhteiskunnan voimavaroista
- Tuki erityisesti ilman huoltajia tulleille lapsille ja nuorille perheenyhdistämisprosessin sujumiseksi
 - Vanhempien valtaistaminen siten, että he tulevat tietoisiksi oikeuksistaan ja osaavat käyttää palveluita sen mukaisesti
 - Keskustelut ja neuvottelut vanhempien kanssa siitä, miten he ymmärtävät lapsen oikeudet ja miten ne ymmärretään lainsäädännössä
- Koko perheen tukeminen näyttäytyi merkittävänä sekä esi- että varsinaisen kotoutumisajan palveluissa
 - Lapsen oikeuksien toteutuminen vaarantuu erityisesti turvapaikkaprosessissa ja vastaanottopalveluissa
- Lapsille turvalliset, lasten ikäkausiin sopivat leikin mahdollistavat tilat ja toiminta
- Informaatio perheiden ja lasten oikeuksista

Vuorovaikutus henkilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa

- Kysyvä työote, niin että ei perusteta asiakkaita koskevia tulkintoja ennakko-oletuksiin, vaan kuullaan ja ymmärretään asiakkaiden yksilölliset ja perhekohtaiset näkemykset ja tilanteet
- Toimivat tulkkauskäytännöt: tulkki ei ole käännöskone vaan yhteiset kieleen liittyvät kulttuuriset merkitykset neuvotellaan yhteisen ymmärryksen saavuttamiseksi
- Vuorovaikutuksessa tiedostetaan perheiden hyvinvointia tukevat tai estävät kulttuuriset, uskonnolliset ja perhekohtaiset sitoumukset

- Vuorovaikutuksessa tiedostetaan sekä sosiaalityöntekijän että asiakasperheen omat normatiiviset sitoumukset esimerkiksi hyvästä perhe-elämästä tai vanhemmuudesta.

Verkostoituminen ja yhteistyö eri palveluiden, kolmannen sektorin ja yhteisöjen kanssa

- Yhteistyökumppanien ja johdon kanssa luodaan yhteinen käsitys asiakkaiden tilanteesta ja niihin tarvittavista palveluista (esimerkiksi ongelman perimmäisten syiden ymmärtäminen)
- Kotoutumislain ja sosiaalihuoltolain mukaisen kotoutumista edistävän sosiaalityön, terveydenhuollon ja kolmannen sektorin palveluiden yhteistyö on merkittävää ja korostuu kotoutumisen aikana
- Yhteisöjen kanssa työskentelyyn panostaminen valtakunnallisesti ja hyvinvointialueilla
- Varhaisen tuen räätälöinti koto-, lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolakia yhdessä soveltaen
- Toimivat yhteistyö- ja konsultaatiokäytännöt palveluiden arvioinnissa, lausuntojen kirjoittamisessa ja työprosessien sujuvuudessa
- Yksin ilman huoltajaa alaikäisinä turvapaikanhakijoina tulleiden nuorten tukeminen kotojälkihuollon mukaisesti
- Lasten ja nuorten kouluttautumisen tukeminen yhteistyössä koulujen kanssa
- Yhteistyön kehittäminen psykiatrisen hoidon ja lastensuojelupalveluiden välillä

Rakenteellinen sosiaalityö

- Vaikuttaminen (advocacy) moniammatillisissa työyhteisöissä ja verkostoissa
- Epäoikeudenmukaisten ohjeistusten ja rakenteiden tunnistaminen ja poistaminen
- Yhteisöllisen väkivallan ehkäiseminen ja interventiodien nostaminen osaksi väkivallan vastaisten torjuntaohjelmien ja valtakunnallisten lastensuojelun kehittämisohjelmien toimenpiteitä
- Yhteisöllisen työotteen laajentaminen ja perhekäsityksen moninaisuuden tunnistaminen systeemisen lastensuojelun kehittämisessä

Koulutus ja tutkimus

Sosiaalityön asiantuntijuuden teoreettisen ja käsitteellisen perustan vahvistaminen:

Teoriat (esim.)

- ihmisoikeuksille perustuvat teoriat
- valkoisuuden teoriat
- rasmin- ja syrjinnän vastaiset teoriat

Käsitteet (esim.)

- kriittinen kulttuurikompetenssi
- kulttuurinen turvallisuus
- kriittinen reflektio
- trauma-informoitu työote
- uskonto- ja katsomustietoisuus
- yhteisöllinen väkivalta

Koulutuksen kehittäminen:

- Erikoistumiskoulutus ja muu tietojen ja taitojen päivittäminen kielellisten ja kulttuurivähemmistöjen tarpeenmukaisten palveluiden toteutumiseksi
- Sosiaalityöntekijöiden koulutus mahdolliseksi suomi toisena kielenä omaaville opiskelijoille
- Sosiaalityöntekijöiden koulutus tulkkivälitteiseen työskentelyyn ja lastensuojeluun liittyvien erityiskysymykset tulkkien koulutuksen sisällöiksi

Politiikkasuositukset

- Kotoutumista edistävä sosiaalityö sosiaalihuoltolakiin
- Kaikkien sotepalveluiden toteuttaminen soterakenteessa, ei osana maahanmuuttohallintoa
- Lapsi- ja perhesosiaalityön palveluihin lasten oikeuksien toteutumista vahvistava valtakunnallinen ohjeistus, jolla taataan lasten oikeuksien ensisijaisuus.
- Sosiaalityön koulutuksen saavutettavuuden ja monikielisyyden edistäminen eri tavoin